Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (judecător S. Grosu)
Dosarul nr. 2ac-127/22 (Nr. 2-21142393-03-2ac-15122022)

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I
Colegiul Civil și de contencios administrativ
D E C I Z I E

02 mai 2023 mun. Bălți

Instanța în componența:
Președintele ședinței, judecătorul: Stela Procopciuc
Judecătorii: Elena Grumeza, Natalia Chircu
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință publică cererile de apel declarate de Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și Inspectoratul de Poliție Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022,-

constată:

Pretențiile reclamantului:

I. La data de 27.09.2021, Goncearuc Sofia administratorul SRL ”Gimnast” a depus cerere de chemare în judecată către Inspectoratul General al Poliției al MAI și IP Rîșcani solicitând încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei, suportate în cadrul examinării cauzelor contravenționale, conform bonurilor de plată seria PL nr. 273059, seria PL nr. 273068; prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei în beneficiul lui Goncearuc Sofia și cheltuielile legate de judecarea acestei cauze.

În susținerea acțiunii s-a invocat că la data de 21.11.2017 de către agentul constatator a IP Rișcani, inspector superior Calistru Viorel a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art.91 al.(2) Cod contravențional adică, comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice, fiind învinovățită de comiterea acestei contravenții Gonceruc Sofia.

La data de 21.11.2017 de către agentul constatator a IP Rișcani, inspector superior Calistru Viorel a fost întocmit un proces verbal cu privire la contravenție în baza art.91 al.2 Cod contravențional adică, comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice, fiind învinovățit de comiterea acestei contravenții administratorul SRL,,Gimnast,, Gonceruc Solia.

Ambele procese-verbale cu privire la contravenție întocmite în baza art.91 al.2 Cod contravențional, conform art.395 Cod contravențional de către agentul constatator au fost expediate în instanța de judecată pentru primirea hotărârii de sancționare.

Prin hotărârea judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04 iunie 2018 s-a încetat procesul contravențional în privința lui Gonevearue Sofia Petru intentat în privința acesteia în baza art. 91 al.(2) Cod contravențional din motivul nulității procesului- verbal

și s-a admis contestația înaintată de Goncearuc Sofia Petru împotriva procesului- verbal cu privire la contravenție pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 91 alin. (2) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul nulității procesului-verbal.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 10 septembrie 2018 s-a admis contestația înaintată de către Goncearuc Sofia Petru împotriva procesului- verbal cu privire la contravenție din data de 21 noiembrie 2017, și s-a încetat procesul contravențional pornit împotriva lui Goncearuc Sofia Petru de învinuire în comiterea contravenției prevăzute de art 91 alin (2) Cod Contravențional.

Hotărârile judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 04 iunie 2018 și din 10 septembrie 2018 nu ă fost contestate și au devenit definitive - irevocabile.

Gonceruc Sofia la data de 06.02.2018 a încheiat două contracte de asistență juridică pe cauzele contravenționale, cu avocatul Uncu Natalia unde a achitat 2000 lei, conform bonului de plată Seria PI. Nr.273059 și 2000 lei, conform bonului de plată Seria PL Nr.273068.

Cauza contravențională conform hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.06.2018 (dosar nr.4-405/17) de la momentul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție din data de 21.11.2017 și până la emiterea hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.06.2018 a derulat o perioadă de aproximativ 7 luni .

Cauza contravențională conform hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 10.09.2018 (dosar nr.4-420/17) de la momentul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție din data de 21.1 1.2017 și până la emiterea hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 10.09.2018 a derulat o perioadă de aproximativ 10 luni.

În aceste perioade de 7, 10 luni de zile s-a petrecut mai multe ședințe de judecată, unde reclamanta putea să fie învinuită de comiterea acestor contravenții și îi putea fi aplicată sancțiuni cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o astfel de activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

În drept își întemeiază acțiunea în baza art.art.384 al.2 lit.(u) Cod Contravențional, art. 16, art. 1998, 2036, 2037 Cod Civil.

II. La 06 decembrie 2021 Goncearuc Sofia administratorul SRL ”Gimnast” a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând:

- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei conform bonului de plată seria PL nr. 273059 în beneficiul lui Goncearuc Sofia,
- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei conform bonului de plată seria PL nr. 273068 în beneficiul SRL ”Gimnast”,
- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, prejudiciul moral în sumă de 10000 lei în beneficiul lui Goncearuc Sofia;

- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani cheltuielile legate de judecarea acestei cauze.

Prin referința depusă de IP Rîșcani și IGP, se solicită respingerea acțiunii înaintate de către SRL Gimnast, Goncearuc Sofia ca fiind tardivă, aceasta fiind înaintată în instanța de judecată după expirarea termenului de prescripție.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 09 iunie 2022 cererea privind excepția de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului Rusu Svetlana s-a admis parțial, astfel capătul de cerere, referitor la încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de poliție Rîșcani, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei (bon de plată PL 273068 din 23.02.2018), prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată în beneficiul SRL Gimnast (administrator Goncearuc Sofia), s-a respins ca fiind tardivă. În rest cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate a acțiunii SRL ”Gimnast”, Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de poliție Rîșcani, privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată. /f.d.97-98, vol.I/

Încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 09 iunie 2022 fiind contestată în ordine de recurs a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2022./f.d.115-120, vol.I/

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022 cererea de chemare în judecată depusă de către Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și IP Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată a fost admisă parțial. S-a încasat de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției al MAI în beneficiul lui Goncearuc Sofia prejudiciul material în sumă de 2000 lei și prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei. S-a încasat de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției al MAI în beneficiul lui Goncearuc Sofia cheltuieli de judecată în sumă de 1 000 lei. În rest pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022, Inspectoratul de Poliție Rîșcani la 14 noiembrie 2022, cu respectarea termenului de declararea a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut de art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel preliminar, ulterior la 05.12.2022 a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral ca neîntemeiată. /f.d.140-141, 153-162 vol.I/

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022, Inspectoratul General al Poliției la 08 decembrie 2022, cu respectarea termenului de declararea a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut de art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel nemotivat prin care a solicitat casarea

hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral ca neîntemeiată./f.d.211, vol.I/ La 17 ianuarie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată./f.d.218-227, vol.I/

Argumentele părților:

Poziția apelanților Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției:

În susținerea cererii de apel s-a invocat că instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.167 Cod de procedură civilă care indică expres că la cererea de chemare în judecată se anexează documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului fapt care nu a fost respectat de către Goncearuc Sofia, deoarece formularea plângerii prealabile constituie o procedură prealabilă obligatorie de care este condiționată însăși realizarea dreptului subiectiv. Astfel, nerespectarea procedurii prealabile constituie temei de restituire a cererii de chemare în judecată, iar dacă cererea a fost primită, instanța scoate cererea de pe rol.

Afirmă că, intimatul nu cade sub incidența Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998, prin urmare nu are dreptul la repararea prejudiciului în cadrul procesului civil, în pofida faptului că potrivit jurisprudenței CEDO în materia contravențională Curtea a stabilit. în funcție de gravitatea sancțiunii, în anumite decizii, că aceste fapte aparțin „materiei penale", însă aplicabilitatea Legii 1545, nu poate fi extinsă fiindcă legiuitorul a limitat cazurile în care este posibilă solicitarea reparării prejudiciului material sau moral, aceste cazuri fiind exhaustiv prevăzute de legislator.

Menționează că pentru antrenarea unei astfel de răspunderi a autorității competente să soluționeze cauza contravențională este necesar ca acțiunile să fie ilicite, astfel, prin hotărârea instanței de judecată în cauza contravențională, nu au fost constatate acțiuni nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori potrivit art.458 alin.(l) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine:

a) caracterul veridic al contravenției imputate;
b) existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei;
c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional;
d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante;
e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale;
f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În acest context Inspectoratul de poliție Rîșcani menționează că, la pretenția înaintată nu a fost anexată nici o încheiere a instanței de judecată prin care să fie constatată încălcarea legalității și a drepturilor omului, prin urmare nu există nici fapta ilicită, în concluzie nu poate surveni nici răspunderea autorității în momentul în care legitimitatea acțiunilor acesteia nu au fost examinate de către instanța de judecată.

Se atrage atenția instanței de apel asupra faptului că nu există nici o hotărâre definitivă prin care intimatul Goncearuc Sofia să fi fost declarată nevinovată, ori

procesul-verbal cu privire la contravenție din 21.11.2017 întocmit de către agentul constatator Viorel Calistru în temeiul art.91 alin.(2) din Codul contravențional, a fost încetat de către instanța de judecată.

Menționează că intimatul Goncearuc Sofia a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, iar prin hotărârea Judecătoriei Drochia(sediul Rîșcani), a fost admisă contestația formulată cu încetarea procesului- verbal cu privire la contravenție și deciziei ce ține de sancționarea lui Goncearuc Sofia, și încetarea procesului contravențional, fără să se expună asupra existenței sau inexistenței faptei contravenționale sau a vinovăției/nevinovăției lui Sofia Goncearuc.

Prin urmare se atrage atenția instanței de judecată că procesul-verbal cu privire la contravenție nu avut un caracter definitiv de executare și nu a fost supus executării silite, prin urmare de la Goncearuc Sofia nu a fost percepută amenda stabilită.

Consideră că intimatul având acces liber la justiție și realizându-și dreptul său la un recurs efectiv a obținut o satisfacție echitabilă prin anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și încetarea procesului, fiindu-i restabilite drepturile, deci în asemenea situație menționează că intimatului Goncearuc Sofia nu i-au fost îngrădite careva drepturi prevăzute de legislația în vigoare.

Reiterează că intimatul în cadrul procesului contravențional vizat nu a fost reținut ilegal, în privința acestuia nu au fost aplicate ilegal măsuri preventive sub formă de arest, obligațiune de a nu părăsi localitatea sau țara, aceasta nu condamnat ilegal, nu i s-a confiscat ilegal averea, nu a fost supus ilegal la munca neremunerată în folosul comunității, în privința acesteia nu au fost efectuate ilegal perchiziții, ridicări, puneri ilegale sub sechestru, eliberări sau suspendări ilegale din lucru (funcție), precum și nu au fost limitate drepturile intimatului m urma altor acțiuni de procedură, acesta nu a fost supus ilegal la arest contravențional, reținere contravențională ilegală și nici nu i s-au aplicat ilegal amenzi contravenționale de către instanța de judecată, nu au fost efectuate măsuri speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației și nu au fost ridicate ilegal documente contabile, alte documente, bani, ștampile, precum și nu au fost aplicate blocări pe conturile bancare.

Prin urmare, în cazul dat nu se întrunește nici unul din temeiurile prevăzute a art.3 al Legii nr.1545 din 25.02.1998, deoarece aceasta survine doar în cazuri le prevăzute exhaustiv de norma indicată. În privința intimatului nu au fost întreprinse nici una din acțiunile prevăzute în art.3 al Legii enunțate, având în vedere că pentru aplicarea sancțiunii contravenționale survine doar dacă aceasta a fost aplicat ilegal de către instanța de judecată, iar în cazul dat instanța nu a aplicat astfel de amendă, aplicarea sancțiunii contravenționale de către agentul constatator neîncadrându-se în temeiurile legale ce instituie răspunderea statului.

Astfel, deși intimatului i-a tost aplicată amenda contravențională, aceasta a fost aplicată de către agentul constatator, iar instanța de judecată a încetat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, încetând procesul contravențional pornit în privința lui Goncearuc Sofia.

În asemenea circumstanțe, Inspectoratul de Poliție Rișcani consideră că, instanța de fond la emiterea hotărârii menționate nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului adoptând o hotărâre care se abate de la normele legale ale legislației procedural-civile, reflectând doar concluziile reclamantului/intimatului, fără a da o apreciere justa argumentelor reprezentantului apelanților.

Declarațiile părților și participanților la proces în ședința de judecată:

Reprezentantul apelanților Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției - Rusu Svetlana /în baza procurilor nr.34/2-86 din 09.01.2023 și nr.34/46-320 din 12.01.2023 f.d.228, 239 vol.I/ în ședința de judecată a susținut cererile de apel.

Reprezentantul intimatei Goncearuc Sofia avocatul Uncu Natalia a solicitat respingere cererilor de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră că cererile de apel declarate de Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției urmează a fi admise din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că la 27.09.2021, Goncearuc Sofia administratorul SRL ”Gimnast” a depus cerere de chemare în judecată către Inspectoratul General al Poliției al MAI și IP Rîșcani solicitând încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei, suportate în cadrul examinării cauzelor contravenționale, conform bonurilor de plată seria PL nr. 273059, seria PL nr. 273068; prejudiciul moral în sumă de 10000 lei în beneficiul lui Goncearuc Sofia și cheltuielile legate de judecarea acestei cauze. /f.d.3-4, vol.I/

La 06 decembrie 2021 Goncearuc Sofia administratorul SRL ”Gimnast” a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând:

- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei conform bonului de plată seria PL nr. 273059 în beneficiul lui Goncearuc Sofia,
- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei conform bonului de plată seria PL nr. 273068 în beneficiul SRL ”Gimnast”,
- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, prejudiciul moral în sumă de 10000 lei în beneficiul lui Goncearuc Sofia;
- încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției și de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani a cheltuielilor legate de judecarea acestei cauze./f.d.54, vol.I/

Prin referința depusă de IP Rîșcani și IGP, se solicită respingerea acțiunii înaintate de către SRL Gimnast, Goncearuc Sofia ca fiind tardivă, aceasta fiind înaintată în instanța de judecată după expirarea termenului de prescripție. /f.d.14-22, vol.I/

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 09 iunie 2022 cererea privind excepția de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului Rusu Svetlana s-a admis parțial, astfel capătul de cerere, referitor la încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de poliție Rîșcani, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei (bon de plată PL 273068 din 23.02.2018), prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată în beneficiul SRL Gimnast (administrator Goncearuc Sofia), s-a respins ca fiind tardivă. In rest cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate a acțiunii SRL ”Gimnast”, Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de poliție Rîșcani, privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată. /f.d.97-98, vol.I/

Încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 09 iunie 2022 fiind contestată în ordine de recurs a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2022./f.d.115-120, vol.I/

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022 cererea de chemare în judecată depusă de către Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și IP Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată a fost admisă parțial. S-a încasat de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției al MAI în beneficiul lui Goncearuc Sofia prejudiciul material în sumă de 2000 lei și prejudiciul moral în sumă de 2000 lei. S-a încasat de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției al MAI în beneficiul lui Goncearuc Sofia cheltuieli de judecată în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022, Inspectoratul de Poliție Rîșcani la 14 noiembrie 2022, a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel preliminar, ulterior la 05.12.2022 a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral ca neîntemeiată. /f.d.140-141, 153-162 vol.I/

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022, Inspectoratul General al Poliției la 08 decembrie 2022, a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel nemotivat prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral ca neîntemeiată./f.d.211, vol.I/ La 17 ianuarie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată./f.d.218-227, vol.I/

Pentru a se expune asupra legalității și temeiniciei hotărârii contestate Colegiul civil reține următoarele circumstanțe de drept și de fapt:

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai

pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Conform art.118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Materialele cauzei atestă că prin procesul-verbal cu privire la contravenție, seria MAI 039989717, întocmit la 21.11.2017, Goncearuc Sofia a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 91 alin.(2) din Codul contravențional, cauza contravențională fiind expediată în instanța de judecată.

La data de 29.11.2017 Goncearuc Sofia, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, a depus contestație solicitând anularea procesul-verbal cu privire la contravenție, seria MAI 039989717, întocmit la 21.11.2017

Prin hotărârea din 10 septembrie 2018 Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a fost admisă integral contestația înaintată de Goncearuc Sofia, fiind încetat procesul contravențional în privința lui Goncearuc Sofia, pe motiv că în ședința de judecată s-a stabilit că în privința reclamantei la 21.11.2017 au fost întocmite 2 procese verbale cu

privire la contravenție în baza art. 91 alin.(2) Cod Contravențional, pentru una și aceiași faptă, la caz existând o hotărâre judecătorească definitivă. /f.d. 9-10, vol.I/

La fel a fost stabilit că prin hotărârea din 04 iunie 2018 Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a fost încetat procesul contravențional pornit în privința lui Goncearuc Sofia în baza art. 91 alin.(2) Cod Contravențional din motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind admisă integral contestația înaintată de Goncearuc Sofia, cu încetarea procesul contravențional. /f.d. 6-8, vol.I/

În ambele cauze contravenționale Goncearuc Sofia a fost reprezentată de Uncu Natalia fapt confirmat de conținutul hotărârilor Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, menționate în alineatele de mai sus, pentru serviciile de asistență juridică fiind achitată suma de 2000,00 lei conform bonului de plată Seria PL nr. 273059 și suma de 2000,00 lei conform bonului de plată seria PL nr.273068./f.d.5/

Instanța de apel reține că pretențiile reclamantei Goncearuc Sofia privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată în temeiul hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani 04 iunie 2018 (bon de plată PL 273068 din 23.02.2018), au fost respinse ca tardive prin încheierea judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 09.06.2022, acesta fiind menținută prin Decizia Curții de Apel Bălți din 22.09.2022.

Astfel prima instanță în hotărârea contestată s-a expus doar asupra pretențiilor reclamantei invocate în baza hotărârii judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 10.09.2018 (bonul de plată Seria PL nr. 273059 din 23.02.2018), respectiv și instanța de apel se va expune doar asupra pretențiilor admise de către prima instanță.

În continuare instanța va reține prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, potrivit cărora persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Prin prisma art. 384 alin. (31) Cod contravențional, dreptul prevăzut la alin.(2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin.(2) Cod Contravențional, nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenționale pentru una și aceeași faptă.

Conform art. 20 alin. (1) și (2) din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. (1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și

contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Potrivit art. 2 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, acțiuni ilicite constituie acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

Conform art. 3 alin. (1) lit. d) din aceiași Lege, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.

Totodată, art. 6 lit. a) și b) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, stabilește că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare și scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Art. 7 al aceleiași legi, stabilește că în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite; b) pensia sau indemnizația a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal și ținerii sub arest; c) averea (inclusiv depunerile bănești și dobânzile aferente, obligațiile împrumuturilor de stat și câștigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanța judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum și averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinței judiciare și cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acțiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică; f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea față de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării); g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.

Conform art. 13 alin. (1) din aceiași Lege, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

Raportând dispozițiile normelor citate supra la circumstanțele speței, prima instanța just a reținut că caracterul ilicit al acțiunilor agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în privința lui Goncearuc Sofia a fost stabilit prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10.09.2018, or potrivit materialelor cauzei se constată cu certitudine că reclamantei i-au fost întocmite 2 procese verbale cu privire la contravenție pentru una și aceiași faptă, ambele procese contravenționale fiind încetate ca urmare a admiterii contestațiilor înaintate de reclamantă, ceea ce îi oferă lui Goncearuc Sofia dreptul de a solicita compensarea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul constatării ilegalităților acțiunilor întreprinse de către agentul constatator.

Drept urmare, în cauză devin incidente dispozițiile art. 441 alin. (2) Cod contravențional, potrivit cărora încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

Instanța de judecată reține că, Goncearuc Sofia a formulat pretențiile sale cu privire la încasarea solidară a prejudiciului material și moral față de Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției.

În virtutea art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statalul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Inspectoratul General al Poliției este unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Prin prisma art. 14 al aceleiași legi, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sunt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate. Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a Poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Structura și regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne.

În temeiul art. 15 alin. (1)-(3) al aceleiași Legi, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale - unități ale Poliției cu personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale a țării, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea în teritoriul unității administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare și funcționare aprobate de șeful Inspectoratului General al Poliției.

Conform art. 15-17 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, la propunerea șefului Inspectoratului, prin ordin al ministrului afacerilor interne, se înființează subdiviziuni specializate, inclusiv subdiviziunea care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Subdiviziunile specializate reprezintă entități

ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

Deci, Inspectoratul de Poliței Rîșcani, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi de sine stătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În acest context, instanța de apel consideră că, în speță Inspectoratul de Poliței Rîșcani nu poate avea calitate procesuală de pârât, dat fiind faptul că prin efectul legii, nu poate fi subiect de sine stătător în raportul obligațional de răspundere civilă.

Astfel, prejudiciul cauzat reclamantei/intimat Goncearuc Sofia ar putea fi încasat de la Inspectoratul General al Poliției a MAI, față de care Goncearuc Sofia a și înaintat prezenta acțiune.

Aici Colegiul civil remarcă faptul că deși prima instanță corect a ajuns la concluzia că Inspectoratul de Poliței Rîșcani, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi de sine stătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă totuși dispune de a încasa prejudiciul material și moral pretins de reclamantă de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani ca subdiviziune teritorială a Inspectoratului General al Poliției a MAI.

În contextul celor invocate Colegiul civil remarcă faptul că prin hotărârea judecătorească contestată prima instanță a dispus încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată de la Inspectoratul de Poliție Rîșcani, care este un pârât necorespunzător, iar pretențiile reclamantei față de Inspectoratul General al Poliției /pârât corespunzător/ au fost respinse ca neîntemeiate.

Aici instanța de apel va reitera prevederile art.373 alin. (6) Codul de procedură civilă, potrivit cărora apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel din considerentul că hotărârea primei instanțe nu a fost contestată de către reclamanta Goncearuc Sofia, dar doar de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani, care este o subdiviziune teritorială a IGP, și nemijlocit de către Inspectoratul General al Poliției, căruia nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, iar Colegiul civil la examinarea cererii de apel nu poate înrăutăți situația apelantului Inspectoratul General al Poliției prin încasarea din contul acestuia ca pârât corespunzător a prejudiciului material și moral cauzat reclamantei, respectiv instanța de apel consideră necesar de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și Inspectoratul de Poliție Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată se va respinge integral.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,-

d e c i d e

Admite cererile de apel depuse de Inspectoratul de Poliție Rîșcani și Inspectoratul General al Poliției împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 noiembrie 2022, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și Inspectoratul de Poliție Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material și moral și cheltuielilor de judecată și pronunță o nouă hotărâre potrivit căreia:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Goncearuc Sofia către Inspectoratul General al Poliției al MAI și Inspectoratul de Poliție Rîșcani privind încasarea sumei prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată se respinge integral.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul Stela Procopciuc

Judecătorii Elena Grumeza Natalia Chircu